

Liikme- ja võrgustikutöö põhimõtted

2017-2020

EMSL töötab selle nimel, et Eestis oleks mõjus kodanikuühiskond, milles inimesed saavad, tahavad ja oskavad osaleda ning koostöö kaudu muutusi juhtida. Liikmestrategia kirjeldab, kuidas EMSL liikmete ja kodanikuühiskonna võrgustikega suhestub, milliseid põhimõtteid liikmetegevuste kavandamisel ja elluviimisel järgib ning kuidas kasutab võrgustikutööd strateegia toetamiseks.

Liikme- ja võrgustikutöö lähtub EMSLi rollidest:

EMSL kui vabaühenduste kokkutooja ja eestvedaja. Liikme- ja võrgustikutööga toome vabakonda rohkem koostöösuhteid ning parandame nende suhete kvaliteeti. Oleme toimiva võrgustikuna ise hästi kursis oma liikmete tegevuste ning vajadustega, kutsume koostööle ja oleme eestvedajad kui mõni teema vajab kodanikuühiskonna arendamises laiemat arutelu ja/või koalitsiooni loomist.

EMSL kui vabakonna huvide eest seisja ja kodanikualgatuseks keskkonna looja. Oleme kursis ja osaleme aktiivselt vabakonna tegevuskeskkonna paremaks kujundamises, kaasates sellesse võimalikult suurt hulka ühinguid/inimesi, ja laiendades nii arutelu kodanikuühiskonna teemadel. Liikmetega konsulteerimine seisukohtades ja kaasamine nende kujundamisse annab EMSLi arvamustele ja ettepanekutele legitiimsuse.

EMSL kui vabaühenduste võimekuse parandaja. Liikmesuhete ja võrgustike kaudu saame oma kogemusi, teadmisi ja oskusi ühingu ühinguusse, aktivistilt aktivistile jagada. Hästitoimiva võrgustiku ja infokanalite kaudu jagame ka mõjusaid töövõtteid, uutmoodi meetodeid ja katsetusi ning anname eeskuju organisatsiooni juhtimisest ja igapäevatöö korraldamisest. EMSLi infokanalid aitavad ühingutel saada nähtavamaks.

EMSL kui hea kodaniku kasulava ehitaja. Oleme eeskujuks selles, kuidas levitada ühiskonnas väärtusi nagu hea valitsemine, osalus, avatus, mitmekesisus, võrdsed võimalused. Osaleme ise aktiivselt kodanikuhariduslikes algatustes ning ettevõtmistes ning julgustame sda tegema ka liikmeid, et häid kodanikke saaks rohkem.

Liikme- ja võrgustikutöö strateegilised valikud 2017-2020

ja kuidas nendega oma tegevustes arvestame

1. Tõstame esile vabakonna mitmekesisust

Mida mitmekesisem on vabakond, seda rohkem väärtust see ühiskonda loob. Infokanalite kaudu näitame osalemise erinevaid vorme ning toome eeskujuks parimaid näiteid nendest. Liikmetegevustes peame silmas, et vabaühendused on erinevad oma eesmärkidelt, professionaalsuselt, tegutsemise ulatuselt, kogemustelt ning organiseerituselt ja proovime leida töös viise, mis aitavad selgitada ühisosa, ja meetodeid, mis toovad kasu võimalikult suurele osale vabaühendustele. Eraldi pingutame selle nimel, et kaasata vabakonda ja EMSLi tegevustesse organisatsioone, kellel oht jääda esinduskogudest välja. Me infokanalid ja üritused on avatud ka neile, kes EMSLi liikmeskonda ei kuulu.

2. Oleme vabaühenduste huvide eest seismisel proaktiivsed ning kaasavad

Kõigile, kel soovi kodanikuühiskonna teemades kaasa rääkida, peab selleks võimalus olema. Arutelus olevad küsimused avaldame oma veebilehel, kasutame ettepanekute sõnastamiseks ideekorjeid, ühisloomet ja/või teemapõhiseid võrgustikke. Üleskutseid osalemiseks avaldame nädalikirjas nii eesti- kui vene keeles ning kord kvartalis ilmub kvartaliaruandes anneme ülevaate töötulemustest. Igal aastal lepime tegevuskava koostades kokku, millised teemad me

eesvedamist vajavad; liikmekohtumisel uurime, millised teemad on me liikmete huviorbiidis, et strateegiate sobivusel huvikaitseplaane omavahel haakida.

3. Toetame vabakonna võrgustumist

Seni kuni mõnel kodanikuühiskonna teemal ei ole mõnd teist eesvedajat, oleme ise aktiivseks kokkukutsujaks, ettepanekute sõnastamise ja tegevusplaanide koostamise juhtijaks. Lisaks infole liikmetest kogume infot ja hoiame oma veebilehel ülevaadet toimivatest kodanikuühiskonna võrgustikest, et pilt nendest, nende eesmärgid, tegevused ja eesvedajad oleksid teada ning nähtaval. Viime võrgustikud kokku võimalike partneritega avalikust sektorist või äriühingutest, või ka vabakonnas omavahel. Pakume võrgustikele oma tegevuse kaudu arengu- ja koostöövõimalusi

Sihid liikme- ja võrgustikutöös aastaks 2020

oleme aktiivselt liikmete jaoks olemas

1. **EMSLi töös aktiivselt osalevate liikmete osakaal kasvab.** Tagame kiire info liikumise ning hoiame osalemise võimalused lihtsana ja võimalikult vähe aega nõudvana. Teame, kellelt liikmetest millistel teemadel infot ja nõu küsida ning keda lisaks avalikele üleskutsetele kutsuda ajurünnakutele, koolitustele ja muudele kokkusaamistele. Küsime ja arvestame tagasisidet, et tegevustes lähtuksime eelkõige liikmete huvidest, vajadustest ja võimalustest.
2. **Huvikaitsekoalitsioonide ning koostöötegevuste arv vabakonnas kasvab.** Aitame oma tegevustega kaasa sellele, et vabaühenduste koostööalgatusi teataks, oleks nendega liitujaid ning kui meie võimuses, et nende töö oleks tulemuslik. Olenevalt teemast oleme koalitsioonidele kas vahendajaks, võimendajaks või partneriks.
3. **EMSLi strateegia ja tegevuskava eesmärgid jõuavad ka liikmete tööplaanidesse,** mis annab ühiste ettevõtmistele juurde jõudu ja mõju. Liikmekohtumistel otsime tegevuste vahel seoseid ning parandame infovahetust võrgustike vahel.

EMSLi liikmeks saamise kord

EMSLi liikmeks võib astuda iga Eestis registreeritud mittetulundusühing või sihtasutus, kes:

- tahab töötada koos EMSLiga Eesti kodanikuühiskonna ja kodanikuühenduste tegevuskeskkonna tugevdamise nimel
- on kodanikuühenduslik ja sõltumatu, see tähendab, ei ole avaliku sektori valitseva mõju all (riigi- või kohaliku omavalitsuse esindajatel ei ole organisatsioonis suuremat kui 50% hääleõigust otsuste tegemisel ja/või õigust nimetada või tagasi kutsuda enamikku tegevjuhtkonna või kõrgema juhtorgani liikmetest)
- tegutseb avalikes huvides, see tähendab, et tema tegevusest on eelkõige kasu ühiskonnale ning ka inimestele, kes ei kuulu tema liikmeskonda
- järgib kodanikuühenduste eetikakoodeksit
- tegutseb avatult ja läbipaistvalt, see tähendab, on avalikustanud oma kodulehel organisatsiooni missiooni ja eesmärgid, aastaaruanded, põhikirja ja juhtorgani koosseisu
- on tegutsenud vähemalt ühe majandusaasta ning suudab välja tuua oma tegevuse tulemusi ja mõju
- ei ole erakond ega selle sidusorganisatsioon

Kui EMSLi nõukogu on liikmekandidaadi avalduse heaks kiitnud, annab EMSLi kontor sellest liikmesorganisatsioonidele e-posti teel teada ning neil on siis kuu aja jooksul võimalus avaldada arvamust, kui kandidaat nende meelest ei vasta ülaltoodud tingimustele. Kui sellist infot laekub, vaatab nõukogu oma otsuse üle. Kui kuu aja jooksul vastulauseid ei esitata, saadab EMSL liikmeks võetud organisatsioonile sisseastumis- ja jooksva aasta liikmemaksu arve ning liikmeõigused ja -kohustused hakkavad kehtima pärast selle tasumist.

Mida pakub EMSL liikmetele?

- võimalust olla osa Eesti tegusaimate kodanikuühenduste võrgustikust – üldiselt on Eesti mõjukamad ja silmapaistvamad kodanikuühendused ka EMSLi liikmed, mistõttu on siin koos ilmselt parimad praktilised teadmised, kogemused ja ideed ühenduste toimimisest ja juhtimisest. Liikmed kohtuvad EMSLi üritustel, aruteludel probleemide lahendamiseks ning EMSLi tegevused aitavad kaasa kontaktide loomisele, info vahetamisele ja koostööle.
- osaleda Eesti kodanikuühiskonna tugevdamises - aastate jooksul on EMSL eest vedanud mitmeid Eesti kodanikuühenduste tegevuskeskkonda kujundanud algatusi: EKAK, eetikakoodeks, head tavad, vabaühenduste valimis-eelsed manifestid, KÜSKi ja Vabaühenduste Fondi tööpõhimõtted ja nii edasi. Kui tehakse mingeid kolmandat sektorit puudutavaid otsuseid, siis üldiselt küsitakse ka meie arvamust. Liikmed on esimene seltskond, kellega neid asju läbi arutame ja koos veame. EMSLi tegevuses osalemine annab liikmetelegi rohkem legitiimsust üldisemate kodanikuühiskonna arenguga seotud teemadega tegelemiseks.
- võimalusi targemaks ja paremaks saada – EMSLilt koolituse tellimine on liikmetele 20% soodsam. Kui trükist tuleb mõni EMSLi käsiraamat või muu õppematerjal, paneme ühe eksemplari liikmetele posti kohe, kui see on jahtuda jõudnud. Alati katsume leida aega, kui liikmel on meid vaja nõu küsimiseks või oma üritustele vm.
- sättida EMSLi tegevussuundi - liikmena on võimalus üldkoosolekul otsustada EMSLi olulisemate tegevussuundade ja sisereeglite üle. Liikmete seast ja liikmete poolt valitakse EMSLi nõukogu, kes teeb üldkoosolekute vahel tähtsamaid otsuseid ning juhendab ja valvab juhatuse järele. Loomulikult on liikmetel ka ilma nõukogusse kuulumata igal ajal õigus tulla välja ettepanekutega, mis EMSLi tegevust puudutavad.
- olla kursis olulisema infoga ning ise nähtavamal - iganädalased eesti- ja venekeelsed elektroonilised uudiskirjad, sotsiaalmeedia, portaal www.heakodanik.ee ning ajakiri Hea Kodanik, mille kaudu liikmed saavad levitada infot oma organisatsiooni, programmide ja ürituste kohta. Peale elektroonilise suhtlemise ja teineteise üritustel käimise külastab EMSL oma liikmeid regulaarselt, et tagada vastastikune kursisolek olulisema infoga.

EMSL ei toeta oma liikmeid rahaliselt ega osale üldjuhul liikmete algatatud valdkondlikes kampaaniates. Liikmeõigused ja -kohustused hakkavad kehtima pärast liikmemaksu tasumist ning need ei laiene liikmete allorganisationsioonidele.

Kuidas EMSL liikmeid kaasab?

Mis teemadel EMSL sõna võtab? EMSLi soov pole rääkida oma liikmete või teiste vabaühenduste eest, vaid toetada neid selles, et nad ise enda eest räägiksid. EMSL võtab sõna küsimustes, mis puudutavad kodanikuühiskonda ja kolmandat sektorit tervikuna (nt. kodanikuharidus, –aktiivsus ja –julgus, vabaühenduste kaasamine, rahastamine, statistika, teenuste üleandmine jms), meil ei ole aga pädevust võtta seisukohti valdkondlikes küsimustes (nt. tervishoid, hoolekanne jms). Kui meilt viimaste kohta arvamust küsitakse, oskame soovitada vastava valdkonna vabaühendusi, kelle poole pöörduda.

EMSLi algatatud seisukohtade kujundamine. EMSL algatab seisukohti vastavalt aastasele tegevusplaanile või nõukogu otsustele, selleks on võimalik teha ettepanekuid kõigil liikmetel. Liikmetele antakse aegsasti teada, mida ja miks algatatakse, samuti seisukoha kujundamise ajakavast ning vastutavast inimestest. Kui ajaliselt võimalik, alustatakse liikmete arvamuste ja ettepanekute kogumisest vabas vormis, mille järel koostatakse seisukoha esimene versioon. Seejärel on liikmetel võimalik seda kommenteerida ja teha oma parandusettepanekuid, mille kohta koostab EMSLi kontor ettepanekute kommenteeritud koondtabeli. Kui võimalik, kogutakse ettepanekuid kuu aja jooksul, kiiremates küsimustes mitte vähem kui kahe nädala jooksul. Vajadusel korraldatakse ka aruteluüritusi ja/või kohtumisi.

Ettepanekute põhjal valmib seisukoha puhtand, mida siis omakorda on liikmetel võimalik kommenteerida (soovitavalt mitte vähem kui nädala jooksul). Seisukoha kinnitab EMSLi nõukogu.

Reageerimine teemadele ühiskonnas ja/või meedias. Reageerimise vajaduse meedias avaldatud seisukohtadele või sündmustele ühiskonnas otsustab EMSLi kontor, pidades vajadusel nõu nõukoguga, selleks on võimalik teha ettepanekuid kõigil liikmetel. Seisukoha kujundamisel lähtutakse EMSLi põhiväärtustest¹ ja senistest seisukohtadest. Kontor koostab seisukoha mustandi, kaasates selleks vajadusel liikmeid, kelle puhul võib eeldada suuremat huvi ja pädevust teema suhtes. Seisukoha kinnitab nõukogu. Valmis seisukoht saadetakse liikmetele samaaegselt selle saatmisega meediale.

Osalemine õigusloomes. EMSLile kommenteerimiseks laekuvate eelnõude või avalikul konsultatsioonidel olevate eelnõude puhul, millel on puutumus kodanikuühiskonna teemadega, otsustab EMSLi kontor, kas see kuulub EMSLi pädevusse ning kas pakutud tähtaeg võimaldab seisukohta kujundada. Valdkondlike teemade puhul suunatakse need edasi vastava valdkonna liikmetele (informeerides sellest eelnõule kommentaari küsijat). Ebapiisava tähtaja korral taotleb EMSL selle pikendamist või loobub kommenteerimast, teavitades sellest kommentaari küsijat..

Kui EMSL hakkab laekunud eelnõule kommentaare koostama, informeeritakse liikmeid sellest võimalikult kiiresti, saates neile viite eelnõule. Võimalusel lisatakse ka lühike kommentaar ja täpsustavad küsimused, millele vastust oodatakse. Teates määratakse vabaühendustele tähtaeg kommentaaride esitamiseks. Kui aeg võimaldab, oodatakse liikmete kommentaarid enne seisukoha kujundamisega alustamist ära, kiirematel puhkudel hakkab kontor paralleelselt seisukohta ette valmistama. Seisukoha mustand saadetakse esimesel võimalusel liikmetele kommenteerimiseks, andes aega vähemalt kolm päeva. Laekunud kommentaaridele antakse tagasisidet ja nendega arvestatakse seisukoha kujundamisel, eriarvamuste korral tuuakse need seisukohas välja. Esitatud seisukohad salvestatakse EMSLi kodulehel.

Osalemine tööruhmades ja komisjonides - EMSLi osalemise vajalikkuse tööruhmades ja komisjonides otsustab kontor, lähtudes teema olulisusest, EMSLi pädevusest ja ajalistest võimalustest. Valdkondlike teemade puhul suunatakse kutse edasi vastava valdkonna vabaühendustele. Kui ei ole selget põhjendust esindaja valiku piiramiseks nõukogu liikmete või kontori töötajatega, pakutakse seda võimalust liikmetele. Sõltuvalt teema olulisusest kooskõlastab esindaja oma seisukohad EMSLi kontoriga ning kogub liikmete arvamusi ja informeerib neid toimuvast. Esindajad teevad oma tööst ülevaate EMSLi infokanalites, kuid mitte harvem kui kord aastas.

Reageerimine liikmete ettepanekutele. Liikmetel on õigus teha ettepanekuid kõigi EMSLi tegevuste kohta. EMSLi kontor vastab ettepanekutele võimalikult kiiresti. Kui liige ei ole vastusega rahul, on tal õigus pöörduda nõukogu poole, paludes selle seisukohta.

¹ EMSLi põhiväärtusteks loeme EKAKis ning vabaühenduste eetikakoodeksis kirjeldatud.